



ШУВУУНЫ ТОМУУ ӨВЧНИЙ ТОХИОЛДОЛ ТАРХАЛТЫН ХОЁР ДОЛОО ХОНОГ ТУТМЫН МЭДЭЭ №12

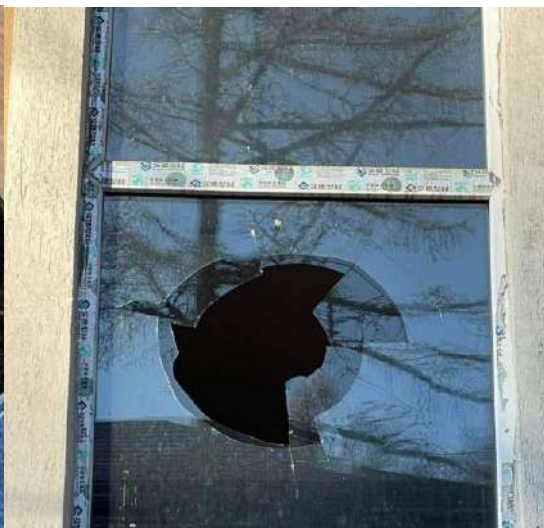
Нэг. Монгол оронд бүртгэгдсэн шувууны томуугийн сэжигтэй тохиолдол

2023 оны 09-р сарын 29 нөөс 10-р сарын 16-ны хооронд шувууны томуугийн холбогдолтой өвчлөлийн сэжигтэй тохиолдол бүртгэгдээгүй.

2023 оны 10 сарын 13 нд Сүхбаатар дүүргийн сэлбийн зусланд гэрийн цонхыг шувуу мөргөсөн гэж иргэн мэдэгдсэн. Шувууд шилэн барилга болон айлын цонхон дээр буусан модны тусгалыг андуурж мөргөж, үхэх тохиолдол бүртгэгдэх нь элбэг байдаг. Иймд цонхны гадна талыг савангаар зурах эсвэл цонхны дотор талаас зураг, дүрс наах зэргээр шувуудыг хамгаалах шаардлагатай.



Зураг 1. Шивэр хөтүү



Зураг 2. Хагарсан цонх

Хоёр. Дэлхий дахинд бүртгэгдсэн шувууны томуугийн хүний өвчлөл

2023 оны 09-р сарын 29 нөөс 10-р сарын 16 ны хооронд шувууны томуугийн А хүрээний H5N6, H3N8, H7N9, H9N2, H6N1, H10N8, H7N4, H5N8, H10N3 вирусийн хүний өвчлөлийн шинэ тохиолдол бүртгэгдээгүй байна.

Камбоджи улсын Прейвэнг мужийн Камчаяа Миэр дүүрэгт 2 настай хүүхдэд ханиадны шинж тэмдэг илэрч, эмчлэгдэж байгаад 2023 оны 10 сарын 09 нд нас барсан. Өвчтөнөөс шинжилгээ авахад Томуугийн А хүрээний H5N1 вирусийн хэв шинж илэрсэн. Хүүхэд халдвар авсан байж болох нутагт өвчний сэжигтэй, үхсэн тахиа шувууд бүртгэгдэж байсан. Тухайн улсын Прейвэнг мужийн Ромиас Хаэк дүүрэгт 50 настай эрэгтэйн нас баралтын дахин нэг тохиолдол бүртгэгдсэн бөгөөд одоогоор мэдээлэл тодорхойгүй байна.

Гурав. Дэлхий дахинд бүртгэгдсэн шувууны томуугийн А хүрээний вирусээр өвчилсөн амьтдын мэдээлэл:

2023 оны 09-р сарын 29 нөөс 10-р сарын 16 ны хооронд шувууны томуугийн А хүрээний вирус АНУ, Бразил, Канад, Финланд, Герман, Исланд, Япон, Норвеги, Их Британи, Өмнөд Африк, Серби, Тайвань, Венесуэл зэрэг 15 улс орны газар нутагт нүүдлийн

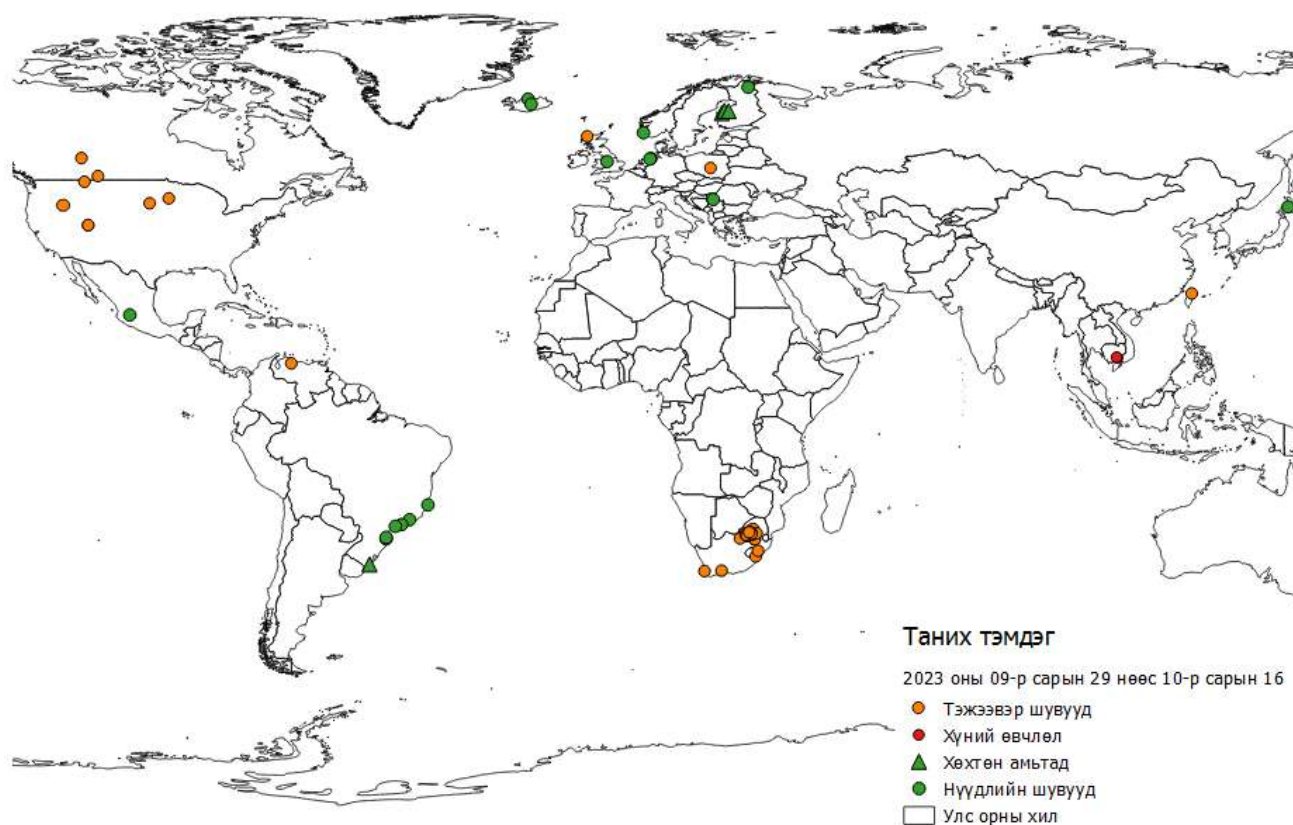
болон тэжээвэр шувуудын дунд 74 тохиолдол бүртгэгдсэн (Дэлгэрэнгүй мэдээллийг хүснэгт 1, зураг 1 ээс харна уу). Ихэвчлэн Мөнгөлөг цахлай, хараалай, бүргэд, нугас зэрэг нүүдлийн усны, махчин 13 зүйлийн шувуу, хөхтөн амьтны 3 зүйлд өвчлөл бүртгэгдсэн.

Хүснэгт 1. Шувууны томуугийн А хүрээний вирусийн хэв шинжээр тархалт

Дэд хэвшинж	Улс	Зүйлийн нэр	Нийт тохиолдол
H5N1	АНУ	Тахианы аж ахуй, цацагт хяруул	6
H5N1	Бразил	Хараалай, далайн арслан	7
H5, H5N1	Канад	Тахианы аж ахуй	2
H5	Финланд	2 зүйл үнэг, булга	4
H5N1	Герман	Цахлай	2
H5N1	Исланд	Цагаан сүүл бүргэд, <i>Somateria mollissima</i>	2
H5N1	Япон	Хэрээ	1
H5N1	Мексик	Тахианы аж ахуй	1
H5N1	Норвеги	Шар шувуу	1
H5N1	Польш	Тахианы аж ахуй	1
H5N1	Серби	Гунгар хун	1
H7N6, H5	Өмнөд Африк	Тахианы аж ахуй, тэжээвэр тоть	42
H5N1	Тайвань	Тахианы аж ахуй	1
H5N1	Их Британи	Тахианы аж ахуй, гургуул	2
H5N1	Венесуэл	Нугасны аж ахуй	1

Эх сурвалж: <https://empres-i.apps.fao.org/>

Зураг 1. 2023 оны 09-р сарын 29 нөөс 10-р сарын 16 ны хооронд бүртгэгдсэн шувууны томуугийн А хүрээний вирусийн тохиолдлын тархалт



УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

Шувууны аж ахуй эрхлэгчид:

- Гадаад орчноос халдвар дамжин ирэх эрсдэлийг бууруулах зорилгоор зайлшгүй нэвтрэх ажилчид, техник хэрэгслийн жагсаалт гаргаж, нэвтрүүлэх
- Халдвар хамгааллын дэглэм мөрдөх буюу шувууны байранд орох болон гарахдаа гутлаа тогтмол цэвэрлэх, гараа тогтмол савандаж угаах, техник хэрэгслийн дугуйг халдваргүйжүүлэх
- Шувуудыг нүүдлийн шувууд болон төв суурин газрын бусад шувуудаас тусгаарлах
- Тэжээвэр шувууг худалдан авах, зарахдаа анхааралтай болгоомжтой хандах
- Шувууны гаралтай түүхий эдийг хагас боловсруулсан байдлаар хэрэглэхгүй байх

Шувууны аж ахуйд өвчний сэжигтэй, өвчилсөн шувууд бүртгэгдсэн үед:

- ЗӨСҮТ-н 70282853 дугаарт мэдээлэл өгөх
- Шувууны аж ахуйн орчинд нэвтрэх хүний болон техник хэрэгсэлийн хөдөлгөөнийг хязгаарлах, бүртгэл хөтлөх
- Төмөр тор, тоног төхөөрөмж, байрны бетон шал болон шалны хөндлөвч, хог зайлуулах суваг, шувууны суултуур, тэжээлийн сав, услуур зэрэгт халдваргүйжүүлэлтийг холбогдох зааврын дагуу хийх
- Өвчний сэжигтэй шувуудыг бусад шувуудаас тусгаарлах, мэрэгч амьтад орж гарах нүхийг битүүлэх
- Ханиадны шинж тэмдэг хүнд илэрвэл маск зүүж, эмнэлэгт хандах

Малчид, ард иргэдэд:

- Сэжигтэй /өвчилсөн, үхсэн/ шувуудад ойртохгүй байх, мэдээлэх
- Гол, нуурын эргээр техник хэрэгслээр явсан тохиолдолд гэрээс хол зогсоолд байршуулах, гутлын улыг арчиж гэртээ орох
- Шувууд олноор эндсэн нуурын усыг ахуйн хэрэгцээнд хэрэглэхгүй байх